

PM 2005 RI (Dnr 119-1789/2005)

Framtidsutredningen – om stadens ekonomiska utveckling på lång sikt

Rapport från stadsledningskontoret

Borgarrädsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande

1. Stadsledningskontorets anmälan av "Framtidsutredningen – om stadens ekonomiska utveckling på lång sikt" godkänns.
2. Stadsledningskontoret anmodas att fortsätta att utveckla arbetet att ta fram underlag för den långsiktiga ekonomiska planeringen i staden och göra bedömningar av den ekonomiska utvecklingen på längre sikt.

Föredragande borgarrådet Annika Billström anför följande.

Ärendet

Syftet med Framtidsutredningen är att ta fram ett underlag för den långsiktiga ekonomiska planeringen i staden och göra en bedömning av den ekonomiska utvecklingen på längre sikt för att bättre kunna analysera vilka utmaningar och möjligheter som staden står inför.

Mina synpunkter

Utredningen spänner över viktiga områden och jag väljer att kommentera vissa centrala.

Stockholmsregionens näringsliv består av både hårt arbetande småföretagare och företag med världsledande spetskompetens inom högteknologiska branscher som IT, bioteknik och miljöteknik.

Stockholm ska utvecklas till Kunskapsstaden, Miljöstaden, Evenemangsstaden, Norra Europas ledande region samt världens mest tillgängliga huvudstad. Under lång tid har tillväxten i vår stad varit stadigt hög och många har därför dragit slutsatsen att utvecklingen går i rätt riktning utan att staden behöver vidta några större näringslivspolitiska åtgärder. Stadens arbete med framförallt infrastruktur, utbildning och omsorgsfrågor har i stor utsträckning bidragit till tillräckliga kommunala åtaganden för att skapa ett gott näringslivsklimat i vår stad.

Den senaste lågkonjunkturen visar dock att det finns anledning att bättre analysera förutsättningarna för hög och hållbar tillväxt i Stockholm Mälardalsregionen samt vidta fler riktade näringslivspolitiska åtgärder. Syftet är att fler av stadens medborgare ska få sysselsättning, fler företag etableras och utvecklas samt att fler människor och företag i runtom i världen ska känna till och vilja besöka och investera i Stockholm. Det står klart att Stockholm stad har ett ansvar för detta i samverkan med övriga kommuner och län i regionen samarbete med näringslivet, kulturlivet och högskolorna.

Att skapa förutsättningar för hållbar utveckling, ett bra företagsklimat, god sysselsättning, minskade klyftor är majoritetens kanske viktigaste uppgift. Målet är jämlikhet, frihet, socialt och ekologisk hållbarhet. Människor som får möjlighet att utveckla sina

förutsättningar kan också skapa och genomföra affärsidéer samtidigt som materiell produktion även för kommande generationer förutsätter att naturresurserna inte utarmas.

När det gäller stadens uppgifter utvecklingsarbetet vill jag nämna företrädesvis tre viktiga uppgifter:

1. Vi ska tillhandahålla en samhällsservice av hög kvalitet, tillgänglig för alla.
2. Vi ska bygga infrastruktur.
3. Vi ska skapa förutsättningar för Stockholm att utvecklas till norra Europas mest spännande region.

Jag föreslår med hänvisning till vad som ovan anförts att kommunstyrelsen beslutar följande

1. Stadsledningskontorets anmälan av "Framtidsutredningen – om stadens ekonomiska utveckling på lång sikt" godkänns.
2. Stadsledningskontoret anmodas att fortsätta att utveckla arbetet att ta fram underlag för den långsiktiga ekonomiska planeringen i staden och göra bedömningar av den ekonomiska utvecklingen på längre sikt.

Stockholm den 23 maj 2005

ANNIKA BILLSTRÖM

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden *Mikael Söderlund* (m) och *Jan Björklund* (fp) enligt följande.

I den framtidsutredning som Stockholms stad arbetat fram skisseras tre huvudsakliga tillväxtscenarier. Vårt mål är att Stockholm skall arbeta för den mest positiva av dessa scenarier vilket bland annat innebär att verka för flerkärnighet och tillväxt i såväl övriga delar av länet som i Mälardalsregionen. Det ställer stora krav på samarbete, bostadsbyggande, infrastrukturåtgärder och ett mer företagsvänligt klimat, inte minst för entreprenörer i välfärdssektorn.

Det behövs en rejäl satsning på företagande och nya jobb, i Stockholm såväl som i Sverige. Sverige har under alltför många år halkat efter resten av världen i ekonomisk tillväxt. Det måste alltid löna sig att arbeta. Så är det inte i dag, i socialdemokraternas Sverige.

Det är endast genom företagande och nya jobb som en varaktig tillväxt och därigenom en varaktig välfärd kan möjliggöras. Det är centralt att förbättra näringslivets förutsättningar i staden genom att tillhandahålla en serviceinriktad kommunal organisation, tillhandahålla en väl fungerande infrastruktur, upphandla kommunal verksamhet i konkurrens samt marknadsföra Stockholm.

Stockholm står inför stora utmaningar. Vi vill att Stockholm skall växa och för att detta skall vara möjligt krävs stora investeringar, investeringar som kommer att kosta staden stora pengar förutom de investeringar som skall betalas av staten. För att finansiellt klara av dessa investeringar behöver staden intäkter. Intäkter som kan skapas genom försäljningar av mark och bostäder samt genom renodling av stadens bolagssektor.

En positiv företagsutveckling förutsätter att kapacitetsproblemen löses. Ett sådant är bostadsbristen. För att företag skall kunna etablera sig och växa i regionen krävs att de anställda har bostäder. Framkomligheten och transportförsörjningen måste förbättras i takt med att regionen växer. Beslut skall fattas om såväl Österleden som Förbifart Stockholm.

Kommunalskatten är en av de skatter som proportionellt sett drabbar människor med låga inkomster hårdast. Därför är det centralt att utrymme skapas för att sänka kommunalskatten i Stockholm. Det är genom att fler stockholmare kommer i arbete som tillväxten och därmed den

totala skattebasen kan öka. Det är endast genom företagande och nya jobb som en varaktig tillväxt och därigenom en varaktig välfärd kan möjliggöras. Vår målsättning är att göra Stockholm till Norra Europas mest företagsvänliga stad.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet *Viviann Gunnarsson* (mp) enligt följande.

Framtidsutredningen fokuserar mycket på tillväxten och förutsättningarna för tillväxten.

Miljöpartiet de Gröna anser att det är en viktig insikt att alla värden inte kan omvandlas till pengar.

Det ensidiga fokuserandet på tillväxt räknat i bruttonationalprodukt, BNP, måste på sikt ersättas med nyanserade indikatorer som skildrar det faktiska tillståndet för människor, djur, kultur och natur.

Kommunstyrelsen

Särskilt uttalande gjordes av *Kristina Axén Olin* och *Mikael Söderlund* (båda m), *Lotta Edholm*, *Ulf Fridbäck* och *Abit Dundar* (alla fp) och *Eva Samuelsson* (kd) med hänvisning till särskilt uttalande av (m) och (fp) i borgarrådsberedningen.

Särskilt uttalande gjordes av *Christopher Ödmann* (mp) med hänvisning till särskilt uttalande av (mp) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Syftet med Framtidsutredningen är att ta fram ett underlag för den långsiktiga ekonomiska planeringen i staden och göra en bedömning av den ekonomiska utvecklingen på längre sikt för att bättre kunna analysera vilka utmaningar och möjligheter som staden står inför.

En första rapport i detta arbete godkändes av kommunstyrelsen i december år 2001. I den rapporten framhölls bl.a. behovet av investeringar i trafikinfrastruktur och bostäder samt behovet av en effektiv hushållning med stadens ekonomi.

TVå ytterligare rapporter har därefter redovisats med prognoser avseende den förväntade utvecklingen av befolkning, sysselsättning, boende och stadens ekonomi. Problematiken avseende den mellankommunala utjämnningen har särskilt uppmärksammats. De senare rapporterna har i hög grad tagit sin utgångspunkt i *hela* stockholmsregionen eller i länet, och inte endast i förhållanden som råder innanför stadens geografiska gränser.

En fjärde rapport redovisas i bilaga till detta ärende. Underlag till rapporten har bl.a. utarbetats av utrednings- och statistikkontor (USK) på uppdrag av stadsledningskontoret.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 6 april 2005 har i huvudsak följande lydelse.

Slutsatserna i årets utredning visar inte på några dramatiska förändringar i förhållande till tidigare utredningar. Det är knappast heller att vänta med tanke på den långa prognoshorisont som analyserna i utredningarna har haft. På flera områden har dock en avsevärd fördjupning och breddning av analyserna skett.

I rapporten sägs bl.a. att Stockholmsregionens betydelse för hela landets tillväxt och välbefinnande ökar. Prognosen för stadens befolkningsutveckling fram till 2030 är fortsatt positiv då antalet invånare förväntas vara 945 000 (765 000 idag). Prognosen påverkas starkt av bl.a. takten i bostadsbyggandet och av boendetätheten.

Näringslivet i Stockholm förväntas bli ännu mer specialiserat mot kunskapsintensiv tjänsteproduktion och som framtidsbranscher utpekats i synnerhet IKT, bank och finans, samt biomedicin. Efterfrågan på högutbildad arbetskraft kommer att öka och stora satsningar på högre utbildningar är nödvändiga.

För att klara de krav som ställs på Stockholm i framtiden och för att stärka den internationella konkurrenskraften måste Stockholmsregionen fungera effektivt, samtidigt som regionen också behöver bli större. Det gäller att både hålla samman regionen och vidga den och varför ett högt bostadsbyggande och satsningar på infrastrukturinvesteringar centrala. Arbetstillfällena behöver bli fler samtidigt som utbudet av arbetskraft måste öka. Det senare kan ske genom en ökad befolkning i arbetsför ålder, ökad integration och minskad ohälsa i arbetslivet samt ett bättre utnyttjande av den äldre arbetskraften. Även inpendlingen till regionen kommer att vara av stor betydelse för att tillväxten i regionen skall hållas på en hög nivå vilket understryker behovet av goda kommunikationer.

För Stockholms stad kommer behovet av att kunna rekrytera kompetent personal vara av mycket stor vikt. Stora pensionsavgångar väntas och kommande decennium måste staden rekrytera ca 20 000 personer till stadens verksamheter, främst inom stadens kärnverksamheter förskola, skola och vård.

Samtidigt måste staden ständigt arbeta med att bli effektivare för att stadens ekonomi ska kunna vara i balans även på lång sikt. Det gäller i synnerhet om man vill kunna skapa utrymme för en högre lönenivå.

Behov av fortsatt utredning

En framtidsbild av det slag som har presenterats i Framtidsutredningen kan aldrig förväntas sammanfalla med den utveckling som faktiskt kommer att ske eftersom människors beteende och förändringar i regelsystem och i omvärlden ständigt ändrar förutsättningarna. En regelbunden uppdatering av de förutsättningar och resultat som presenteras i Framtidsutredningen har därför varit av stor vikt.

Flera av de områden som tas upp i rapporten hanteras av stadens olika förvaltningar och nämnder och är av särskilt stort intresse för en långsiktig ekonomisk planering. Det gäller t.ex. tillväxtfrågor och vilka de drivkrafter är som ger en stark tillväxt i regionen. Hur kommer arbetsmarknaden att utvecklas och i vilken utsträckning kommer arbetskraften att räcka till? Kommer staden kunna rekrytera till sina verksamheter i tillräcklig omfattning? Det gäller också befolkningens utveckling och dess samverkan mellan stadsplaneringen och investeringsnivån i bostäder och trafik.

För att få svar på sådana frågor behövs en ökad samordning mellan en långsiktig ekonomisk planering och frågor som rör bl.a. befolkningsutveckling, arbetsmarknad, näringsliv, stadsplanering och investeringar. Stadsledningskontoret bör därför fortsätta ett utvecklingsarbete i dessa frågor.

Bilaga

Stadsledningskontorets rapport: Framtidsutredningen – om stadens ekonomiska utveckling på lång sikt.